

Τέχνης έργα

ΤΟ REMAP 2 ΣΕ ΚΕΡΑΜΕΙΚΟ ΚΑΙ ΜΕΤΑΞΟΥΡΓΕΙΟ ΞΑΝΑΝΟΙΓΕΙ ΑΥΡΙΟ

Η σύγχρονη τέχνη δεν σε πάει στον Πα...

Της ΦΩΤΕΙΝΗΣ ΜΠΑΡΚΑ

Η νεαρή κοπέλα ανοίγει με τηλεκοντρόλ τα σιδερένια ρολά για να μπουύμε. Κάθεται στη στοά ενός υπέροχου νεοκλασικού, στο 28 της οδού Κεραμεικού, που οδηγεί σε εσωτερική αυλή. Στα ισόγεια καταστήματα, δύο γκαλερί, η Nice & Fit από το Βερολίνο και η Eva Presenhuber από την Ελβετία, παρουσιάζουν τους καλλιτέχνες τους.

Ο Έλληνας ιδιοκτήτης της Nice & Fit μας μιλά για τις καλαισθητές εκδόσεις που βλέπουμε στο τραπέζι. Είναι έργα των Primary Information, που αναπαράγουν εξαντλημένες εκδόσεις τέχνης των 1960, '70 και '80. Μεγάλο σουζέ στο ReMap, όπως μαθαίνουμε.

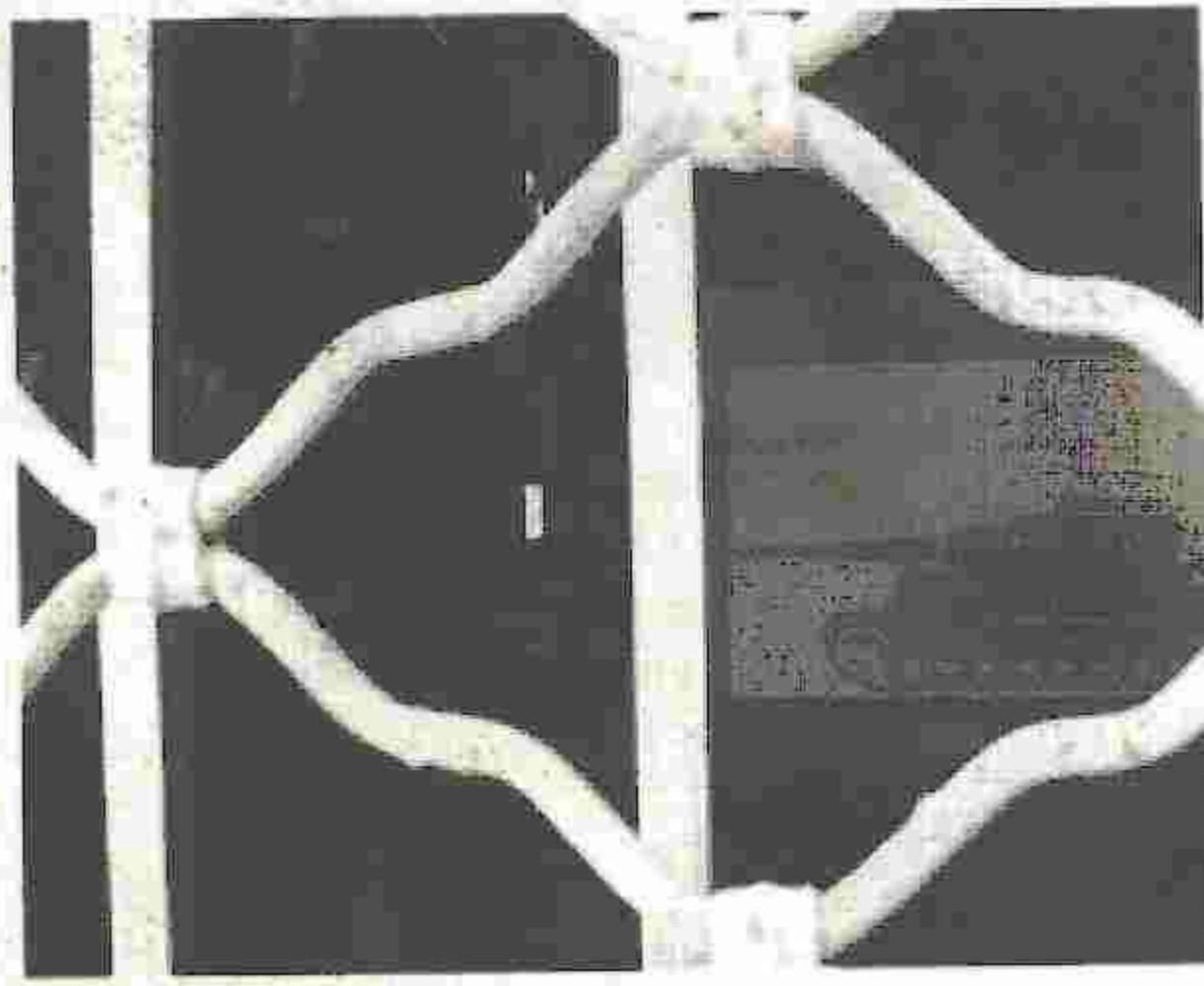
Δυνατές κραυγές από το δρόμο μάς διακόπτουν. Εξω κάποιος μαλώνουν, αν δεν σφάζονται. Ξεκλειδώνει την πόρτα για να δούμε από το πεζοδρόμιο ένα έργο και βλέπουμε αστυνομικούς να έχουν γονατίσει έναν Αφρικανό μετανάστη. Αγρια πράγματα. Κάποιοι περαστικοί σταματούν για λίγο. Και ο Ιωνάς Κώνστας μου δείχνει το έργο της Κλερ Φοντέιν. Στη βιτρίνα μια επιγραφή από νέον γράφει στα ελληνικά: «Ξένοι παντού». Ανατρίχιασα.

Ήμουν ήδη στα μισά της διαδρομής της εικαστικής διοργάνωσης ReMap 2 και η σύγχρονη τέχνη φάνταζε τόσο αφύσικη, έτσι όπως ήταν κλειδωμένη σε εγκαταλελειμμένα κτίρια και άδειους χώρους του Κεραμεικού και του Μεταξουργείου. Στο άδειο οικόπεδο της Ιάσονος, η αθηναϊκή ομάδα αρχιτεκτονικής και αρχιτεκτονικής τοπίου doxiadis+ βρήκε μια μεταλλική σκάλα, την τοποθέτησε στη μέση και φύτεψε μια φασολιά. Η φασολιά έχει πια κρύψει την ψηλή σκάλα. «Promise of Paradise» διαβάζουμε τον τίτλο. Απ' έξω πέντε-έξι άτομα τρυπιούνται άνετα. Ο παράδεισος και η Κόλαση μαζί.

Ο Παράδεισος «παίζει» πολύ στο ReMap 2. Αρκετές από τις εκθέσεις τον χρησιμοποιούν. «Η γη της Επαγγελίας» τιτλοφορεί την έκθεσή της η επιμελήτρια Ηλιάνα Φωκιανάκη στο ξενοδοχείο «Γαλήνη» στη Λεωνίδου. Καλλιτέχνες, όπως ο Νταγκ Φόσμπον, η Αλα Γκεοργκίεβα, ο Νταν Περιδφσκι, ο Κωστής Βελώνης και ο Αγγελος Πλέσσας περιγράφουν τη σχέση τους με ό,τι ονομάζουμε αμερικανική κουλτούρα. «Fuck Greece», διαβάζω στον τοίχο που είναι γεμάτος από συνθήματα, μηνύματα ίσως και προσευχές. Η έντονη μυρωδιά των ούρων και η εικόνα της φθοράς του κτιρίου είναι πολύ πιο δυνατή από τα έργα. Οι ιδιοκτήτες του ζουν στο εξωτερικό. Αμέσως παραχώρησαν το κτίριο στη μη-κερδοσκοπική εταιρεία ReMap ήδη από το 2007, όταν και ξεκίνησε να διοργανώνει εκθέσεις σύγχρονης τέχνης στους δρόμους του Κε-

«Οι θησαυροί της σοφίας» βρίσκονται στην οδό Περδίκας 8, όπου παρουσιάζονται τα έργα των καλλιτεχνών της γκαλερί Καλαφγιάν

Το έργο του Αντόνιο Ριέλο, όπως φαίνεται από το πεζοδρόμιο

ραμεικού και του Μεταξουργείου, παράλληλα με την Μπιενάλε της Αθήνας. Δίπλα του ακριβώς είναι ένα μικρό περιφραγμένο οικόπεδο. Από τα ανοίγματα στο συρματοπλέγμα περνούν για να βγουν στο δρόμο όσοι μένουν στα πίσω χαλάσματα.

«Τα κακά κορίτσια δεν πάνε στον Παράδεισο», ισχυρίζονται οι καλλιτέχνιδες Αλεξάνδρα Κολλάρου και Σάρα Ετλινγκερ, που επιμελούνται ομαδική έκθεση 10 γυναικών καλλιτεχνών. Τις πετύχαμε σε προεγκαίνια. Ομορφες, λαμπερές, καλοντυμένες φωτογραφίζονταν μπροστά στα έργα στο 2ο όροφο της Ιάσονος 47. Σεκιουριτάδες μας κοιτούσαν εξουχιστικά. Αλλη ατμόσφαιρα εδώ. Σε ένα από τα δωμάτια έβλεπες και έργο της Λουίζ Μπουρζουά (πολλαπλό) από τη σειρά «Αυτοβιογραφία».

Εναν όροφο πιο πάνω, ο εικαστικός Γιώργος Τσεριώνης «στήνει» μια «Απροσδόκητη αποστολή» (Unexpected Expedition). Μαζί με τους καλλιτέχνες Ανδρέα Βούσουρα, Χαράλαμπο Δέρματη, Γιώργο και Δημήτρη Γεωργακόπουλο, Νίκο Κρυωνίδη, Άννα Μανέτα, Δη-

Δεκάδες εκθέσεις και υπαίθρια έργα καταλελειμμένα κτίρια, σε άδειους: Η διοργάνωση, που πραγματοποιεί με την Μπιενάλε της Αθήνας, όσο πντάζει αφύσικη σε μια περιοχή αφη

Το έργο της Κλερ Φοντέιν στο ReMap

μήτρη Μεράντζα και Νατάσα Πουλιαντζά βάζουν τα πράγματα στη θέση τους. «Αυτό που μένει ως προβληματισμός είναι το γεγονός ότι το "δέος", που προκαλεί το αντικείμενο που ερευνάται, παραμένει σημαντικότερο ως αυτόνομο εικαστικό έργο», τονίζει ο Τσεριώνης, που ζήτησε από τους καλλιτέχνες να μιλήσουν για την περιοχή.

«Πωλείται Ακρόπολη με θέα σε καρ-

σονιέρες» γράφει μία από τις 100 λεζάντες της βιντεο-προβολής του Γιώργου Γεωργακόπουλου με τίτλο «Ανορθοδοξία ή θάνατος». «Καθημερινά χτίζονται με φωτογραφικές νομοθεσίες νέες παραγκουπόλεις υπό τη μορφή λοφτ σε εξαθλιωμένες συνοικίες του κέντρου της Αθήνας, τάχα αναβαθμίζοντάς τις. Η νεοελληνική αυθαιρεσία, ο ωχαδερφισμός και η μαγκιά της φυλής μάς έχουν

αναισθητοποιήσει αισθητικά, οριστικά απολέσει την ευθυκριτική Τιμμεντένια παραπήγματα, τη σύγχρονα ερείπια, πενταώροφες τοιχίες και αισθητικά τέρατα. Άδεις παραμονεύουν στις σκοτεινές γωνιές των υπό αναβίωση περιοχών για να τοιμπήσουν τα φια φαγμένα θύματα», γράφει Η Νατάσα Πουλιαντζά μας τους επώνυμους κατοίκους του ξουργείου στο έργο της «Σταθεπιβίβασης». Η κορνίζα του τα στέκεται δίπλα στη Μοσχίφωνή της πλημμυρίζει το δα στον Ζαμπέτα, τον Σαμαράκη του, τον Ταχτοσή, τον Λειβαδίτη

Ούτε ωραιοποιούμε, ούτε δραματοποιούμε τι...

«**Δ**εν είμαστε εδώ ούτε για να ωραιοποιήσουμε ούτε για να δραματοποιήσουμε την περιοχή», τονίζει η διευθύντρια του ReMap 2 Εφη Κομνηνού. «Από το πρώτο ReMap το 2007 μέχρι σήμερα, η περιοχή είναι χειρότερη», συμπληρώνει.

Τι είναι επομένως το ReMap (που σημαίνει επανακαρτογράφηση); Μια αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία με στόχο «την ανάδειξη της περιοχής σε ένα διεθνές κέντρο παραγωγής και προβολής της σύγχρονης τέχνης. Η ReMap αντιλαμβάνεται τη σύνθετη πραγματικότητα του Κεραμεικού και του Μεταξουργείου σαν μια δυναμική ευκαιρία για να αναδειχθούν οι δημιουργικές προτάσεις καλλιτεχνών, ομάδων, ιδρυμάτων και μουσείων, μέσα από την τέχνη και τη σύγχρονη αρχιτεκτονική. Για το ReMap η τέχνη και η αρχιτεκτονική είναι ενδυ-

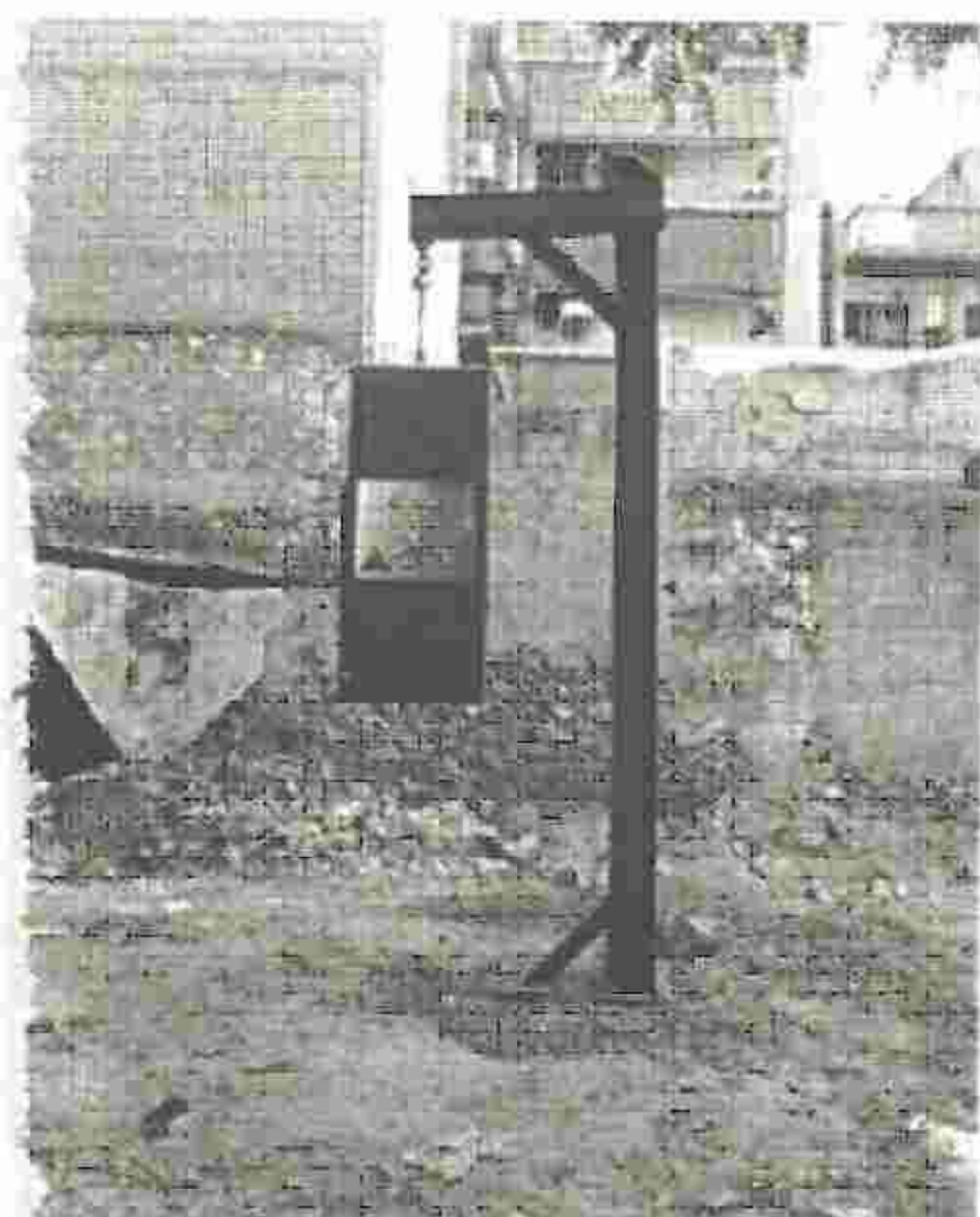
Για τη διευθύντρια του ReMap 2 Εφη Κομνηνού η τέχνη μπορεί ν' αναβαθμίζει τα κέντρα των πόλεων

νάει φορείς ουσιαστικών αστικών μετασχηματισμών με στόχο την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής στα κέντρα των πόλεων, την ενίσχυση της κοινότητας και του κοινωνικού ιστού».

Δεν μπορεί να μην σκεφτεί κανείς ότι το ReMap θα είχε ευεργετικά αποτελέσματα αν συνυπήρχε με έναν ευρύτερο πολιτικό σχεδιασμό για την αναβάθμιση της ποιότητας της ζωής στην περιοχή και την αντιμετώπιση των σοβαρών κοινωνικών προβλημάτων. Γιατί το φαινόμενο του εξευγενισμού (gentrification), όπως τουλάχιστον το ξέρουμε στο εξωτερικό, συνενώνει πολεοδόμους, πολιτικούς, κοινωνικούς ανθρωπολόγους και, φυσικά, τους ίδιους τους κατοίκους. Όμως και στον 21ο αιώνα η μοίρα της Αθήνας συνεχίζει να είναι κακή.

Το Μεταξουργείο σήμερα κατοικείται σε ένα χαμηλό ποσοστό της τάξης του 20%. Το ReMap έρχεται σε επαφή με τους ιδιοκτήτες των ακινήτων ή των οικοπέδων για να εξασφαλίσει τους χώρους, που θα παραχωρήσει δωρεάν στους καλλιτέχνες. Τους καθαρίζει και αναλαμβάνει τους λογαριασμούς ΔΕΗ, ΕΥΔΑΠ κλπ. Όσοι συμμετέχουν χρηματοδοτούν μόνοι τους τις εκθέσεις. Μιλάμε για δεκάδες εκθέσεις και υπαίθρια έργα από γκαλερί, ανεξάρτητους επιμελητές, ομάδες καλλιτεχνών, αρχιτέκτονες και κατοίκους της περιοχής, που στις περιο-

ράδεισο

Το γλυπτό
του Μανώλη
Μπαμπούση
στο ReMap

απλώνονται σε νεοκλασικά, σε ε-
ώρους, σε σπίτια υπό κατεδάφιση.
«Κάθε δύο χρόνια σε συνεργασία
ούσια και ζωντανή κι αν είναι, φα-
ένη στην τύχη της

χουμε
α μας.
μιτελή
μεσο-
ίθε εί-
λές οι-
θμιση
ποπή-
ομίζει
Μετα-
ός με-
αλκώ-
ιού (η
άτιο),
τη Γώ-
αι την
Κοτοπούλη. Αγνώστος ανάμεσά τους,
ένας μετανάστης που βρέθηκε νεκρός
πριν από λίγα χρόνια.
Στο παλιό εγκαταλειμμένο αθηναϊκό
σπίτι στην οδό Γιατράκου 28, 22 καλλι-
τέχνες απ' όλο τον κόσμο ασχολούνται
με το ζήτημα της «ουδετερότητας» (σε
επιμέλεια Μαργαρίτας Μυρογιάννη) α-
ντιμετωπίζοντάς το με απαξίωση, ειρω-
νεϊά, αδιαφορία ή συμπάθεια. Τα παρά-
θυρα και οι μπαλκονόπορτες έχουν χτι-
στεί και μέσα το τεχνητό φως, έτσι όπως
πέφτει στα έργα, δημιουργεί μια από-
κοσμη ατμόσφαιρα, καθόλου ουδέτερη.
«Με το πέρας της έκθεσης το σπίτι θα
κατεδαφιστεί», με ενημερώνουν. «Τι θα
γίνει;» ρωτάω. «Loft, τι άλλο;». ✖

ν περιοχή

τερες περιπτώσεις είναι καλλιτέχνες.
Όπως ο φωτογράφος Μανώλης Μπαμπούσης,
ο οποίος στην αυλή της Θερμοπυλών 21 τοποθέ-
σε το γλυπτό του. Ένα χρηματοκιβώτιο στέκει εκεί
που θα έπρεπε να είναι η τεράστια μεταλλική μπά-
ρα που γκρεμίζει ερείπια... Εύγλωττο.
Απέναντι ακριβώς διακρίνεται το «Μεταξουρ-
νείο» του Δουρούτη, το εργοστάσιο που έδωσε το
όνομά του στην περιοχή. Σύντομα θα στεγάσει την
Βιβλιοθήκη του Δήμου Αθηναίων. Ο εξευγενισμός
αρχίζει...

Info: Η δεύτερη φάση του ReMap 2 («άνοιξε»
το περασμένο Ιούνιο) εγκαινιάζεται την Τετάρτη
(11). Ο χάρτης με τις εκθέσεις διατίθεται σε όλους
τους χώρους. Ώρες λειτουργίας: Τετάρτη - Κυριακή
9 μ.μ. - 9.30 μ.μ. Οι προβολές ξεκινούν στις 9
π.μ. Διάρκεια έως 4 Οκτωβρίου. Είσοδος ελεύθερη.